

a misliti na budućnost... — U prikazu knjige Ljubomira Mihajlova («Od Crnoga mora do Triglava») sa simpatijom se spominje Hrvatska, njezino more i kulturne vrijednosti glavnoga grada Zagreba. Za poznavanje života bugarskog i ostalih Slavenskih naroda, te misli o slavenskoj uzajamnosti uopće, ovaj časopis ima veliko svoje značenje za nas južne Slavene.

A. Z.

Manol Mihajlov: Jubilejni tržestva (Maj 1939) po slučaj 50-godišnjina na universiteta (1888—1938). Sofija 1940, 8°, str. 366 s ilustracijama, cijena 200 leva.

Po uputi akademičkoga senata sastavio je generalni tajnik sveučilišta g. Mihajlov ovu spomenicu o jubilarnoj proslavi 50-godišnjice opstanka bugarskoga sveučilišta. Proslava je mogla biti održana još u povoljno vrijeme — u svibnju 1939 — u Sofiji, u prisutnosti velikoga broja zastupnika sveučilišta u i izvan Evrope. Nisu kod te proslave sudjelovali samo naučni krugovi Bugarske, nego sav bugarski narod: počevši od kralja Borisa do onih seljaka oko Varne i Plovdiva, Šumena, Kazanlika, Hisar-banje i drugih mjesta, kuda su gostoljubivi Bugari sprovodili svoje goste. Moglo se zapaziti, da sav narod u svim slojevima shvaća značenje svoga narodnoga sveučilišta; da mu pridaje potrebnu važnost i poklanja potrebno povjerenje; da znade zauzeti ispravan i korektan stav prema instituciji, koja ga je uvela među ostale kulturne narode i pribavila mu dolično štovanje, a da kraj toga ipak ni najmanje nije stradala njegova »autohtona« kultura. Na primjeru Bugarske bi mogli mnogo naučiti oni, koji nikako ne znaju naći ispravne točke gledišta: kako se ima harmonično slijevati moderna napredna naučna prosvjeta s karakterom narodne duše. Tko je upoznao što je Bugarska učinila na polju prosvjete i školstva uopće, koliko je kako ponosna na broj an kader buduće inteligencije Bugarske domovine, morao je osjetiti, da postaju suvišnima sve neke deklamacije koje seljačku kulturu izoliraju od prosvjetnog rada inteligencije, te tako i nehotice stavljaju štetne zapreke pravilnom i naprednom odvijanju narodnoga života.

Sav tok svečanosti u Sofiji prikazan je u spomenici po redu, s govorima i svečanim čestitkama pojedinaca. Među njima treba napose spomenuti govore Nj. V. kralja Borisa, ministra prosvjete Filova, rektora sveučilišta prof. Staniševa, te nekih zastupnika pojedinih naroda, naročito između Nijemaca i Francuza. Za vrijeme svečanosti pala je proslava sv. Ćirila i Metoda, koja je s velikim efektom uklopljena u jubilejske sveučilišne svečanosti. Najznačajnija je svakako bila svečana predaja diploma imenovanim začasnim doktorima bugarskoga sveučilišta u velikoj sveučilišnoj auli, s govorom rektora i zahvalama promoviranih, te čestitkama pojedinih zastupnika stranih sveučilišta. Posebne su promocije priređene začasnim doktorima: Ing. Moščicki, predsjedniku poljske republike, ministrima Franku (njem. Reich) i G. Bottai (Italija). Između 50 začasnih doktora — nijedan ne pripada bivšoj Jugoslaviji (osim Rusa Struve-a) prof. u Beogradu. Opis puta dviju grupa izletnika prikazan je također u kratkim potezima.

Ukusno izrađene fotografije povećavaju čitavoj knjizi vrijednost. I ako izdana povodom jubileja, ona prelazi okvir prigodne publikacije i ostaje trajan dokumenat jedne značajne slave bugarskog naroda, na koju on s punim pravom može biti ponosan pred cijelim svijetom.

A. Ž.

Lisbet Burger: U četiri oka, iz dnevnika jedne primalje, prevela prof. J. Srijemčić, izdala naklada »Fides«, Senj 1940., 8°, str. 129, cijena dinara 16.—

O sadržaju se knjige može reći, da je takove vrijednosti koja za moralni odgoj, pouku i jačanje kršćanske svijesti kod žena i roditelja napose, označuje visoki stupanj onoga što se u predmetu može dati. Dobronamjerna čitatelja ne će smetati teološki izvodi jedne primalje o učincima sakramenta ženidbe i »oženjenom djevičanstvu« (str. 121) jer će stotinu drugih uputa i opomena što ih autorica u knjizi niže, biti čitateljicama od daleko jačeg i djelotvornijeg učinka nego mnoga propovijed u crkvi ili u društvu. Forma izvoda zadovoljava jednako kao i prijevod gđe prof. J. Srijemčić.

Primjećujem: ne valja »trinaestero« (str. 39) nego: trinajstero; ne valja »za njeg nisam« (str. 44) nego: za nj nisam; ne »po kojima se odgajalo« (str. 47) nego: su odgajali; izmiješano je nisam i nijesam. Sve to i po koja tiskarska pogreška malo smeta, jer je stil prijevoda inače vrlo dobar, pa će naše žene i sestre čitati knjigu bez ikakvih poteškoća, a što je glavno s velikim duševnim osjećanjem i unutarnjim zadovoljstvom.

A. Ž.

**Collectanea Franciscana Slavica. Acta congressuum professorum co-
plectentia. Volumen II: Acta Secundi Congressus.** Cracoviae 25—29 Aug.
1937. Šibenik in Jugoslavia ex typographia Kačić 1940. XIX—337 pag.

U lijepoj vanjskoj opremi izašao je početkom lanjske godine drugi svezak ove Marijinsko-bogoslovne zbirke. U glavnom se autori pojedinih referata i rasprava služe latinskim jezikom; a može se dobro razumjeti, da je i mjesto sastanka (Krakov) pridonijelo, te se neke rasprave napisane na poljskom jeziku. Uopće su svi članci vrijedni, da se i našoj lajičkoj inteligenciji na kojem modernom jeziku podrobno protumače. Među drugim učenim profesorima zastupani su i hrvatski pisci u veoma časnom broju.

Poslije uvoda (V—XIX) nižu se u prvom dijelu tri temeljite rasprave Dr. K. Balića o principima Marijanske bogoslovijske, Dr. T. Harapina o božanskom materinstvu Bl. Djevice Marije i Dr. P. Grabića o Gospinu posredovanju svih milosti. Iza dvostrukog referata Kapucina Haczówa i Dr. Wasilkowskog O. F. M. o istoj nauci po sv. Bernardinu i po Ocu Wegrzynovichu slijedi češka rasprava o historijskom razvitku tjelesnog uznesenja Marijina na nebo od Mgra B. Domagala O. F. M. Preko nekih manjih člančića Dr. Tominca Slovenca (Immaculata in arte), Dr. Lepačeka (o historijskom razvitku štovanja Gospina kod Čeha i Slovaka) i Msgra Paulusa O. Fr. M. (o Bernadinskoj marijiskoj literaturi) utire nam se put do drugog dijela, koji se više obazire na znanstveni i praktički rad podmlatka franjevačkog u disertacijama bo-